

فصل ۴

حسابداری حقوق و دستمزد

مسئله حقوق و دستمزد کارگر، همواره مورد بحث و بررسی و دقت نظر بوده است. زیرا این امر یکی از مهم‌ترین موضوعات و مسائل جامعه بشری به شمار می‌آید. در حقیقت، این مسئله جزء زیر ساخت‌های نظام اجتماعی است. از این رو، برای حل آن، تئوری‌ها، اصول و قواعد متعددی پدید آمده، و قوانین زیادی وضع شده است. دین اسلام به دلیل اینکه یک نظام و برنامه الهی برای زندگی است، اهمیت فراوانی برای تحقق عدالت اجتماعی در جامعه نشان می‌دهد و به اشکال مختلف موضوع احقيق حق کارگران را مورد تأکید قرار داده است.

همچنین به موجب لوح‌های کشف شده در تخت جمشید، ما امروز می‌دانیم که سازندگان تخت‌جمشید را بردگان تشکیل نمی‌دادند بلکه مردان و زنان آزاده‌ای بوده‌اند که به اندازه تخصص خود و کاری که انجام می‌دادند دستمزد می‌گرفتند. به آنان نه تنها دستمزدی شایسته که گاه پاداش و هدیه نیز پرداخت شده است.

در این میان ثبت حقوق و دستمزد کارگران به گونه‌ای دقیق و مناسب، همواره از مهم‌ترین موضوعات مربوط به حقوق و دستمزد بوده است.

قالَ عَلَيْهِ الْسَّلَامُ :

دَخَلْتُ بِلَادِكُمْ بِأَشْمَالِيِّ هَذِهِ وَرَاحَلَتِي وَرَاحَلَتِي هَا هِيَ فَانِ أَنَا خَرَجْتُ مِنْ بِلَادِكُمْ بِغَيْرِ
مَا دَخَلْتُ فَأَنَّتِي مِنَ الْخَاتِمِينَ.

حضرت علی (ع) می‌فرمایند :

ای مردم ! من با این لباسی که بر تن دارم و مرکبی که بر آن سوار هستم وارد شهر
شما شدم. پس اگر من از شهر شما خارج شدم در حالی که چیز دیگری غیر از اینها
داشتیم، بدانید به شما خیانت کرده‌ام.

«المناقب، جلد ۲، صفحه ۹۸»

مقدمه

با توجه به اهمیت موضوع حقوق و دستمزد، همواره محاسبات و صدور اسناد مربوط به این موضوع از مباحثت مورد توجه حسابداران در شرکت‌های مختلف بوده است. تنظیم اسناد مربوط، به صورت صحیح و به موقع از اهمیت خاصی برخوردار است و شایسته است حسابداران در رابطه با این موضوع دقت نظر لازم را به کار گیرند.

استاندارد عملکرد

صدر اسناد حسابداری حقوق و دستمزد، بیمه و مالیات بر اساس لیست حقوق و دستمزد و سند حسابداری ذخیره مخصوصی براساس سوابق پرسنل و قوانین کار و تأمین اجتماعی

شایستگی‌هایی که در این فصل کسب می‌کنید

- ۱ توانایی صدور سند حسابداری حقوق و دستمزد
- ۲ توانایی ثبت اسناد حسابداری مزایای نقدی و غیرنقدی
- ۳ توانایی صدور سند حسابداری پرداخت حق بیمه و مالیات حقوق و دستمزد
- ۴ توانایی طبقه‌بندی و تفکیک مدارک و مستندات و اسناد حسابداری
- ۵ توانایی انجام بایگانی اسناد حسابداری و مدارک و مستندات مربوطه
- ۶ توانایی محاسبه میزان مانده مخصوصی کارکنان
- ۷ توانایی تعدیل مبلغ مانده مخصوصی کارکنان
- ۸ توانایی صدور سند ذخیره مخصوصی و باخرید مخصوصی کارکنان

فعالیت

+ -
× ÷

فصل چهارم: حسابداری حقوق و ...

۱ مبلغ ریالی هر یک از موارد زیر را در سال جاری مشخص کنید:

- مزد مبنای روزانه: ..... .
- مزد مبنای ساعتی: ..... .
- پایه سالی - روزانه: ..... .
- دستمزد یک ساعت اضافه کاری: ..... .
- دستمزد پایه یک ساعت کار در شب (برای کارگر غیر نوبت کار): ..... .
- بن کارگری - ماهانه: ..... .
- حق مسکن - ماهانه: ..... .
- حق اولاد (به ازای ۱ فرزند) - ماهانه: ..... .
- عیدی - ماهانه: ..... .
- حق سالانه - ماهانه: ..... .

۲ کارگر شرکت سیستان در طول یک هفته، ۵۵ ساعت به کار اشتغال داشته است. میزان ساعت اضافه کاری وی و مبلغ آن را محاسبه کنید. (طبق حداقل حقوق سال جاری):

- .....
- .....
- .....
- .....

۳ شرط دریافت پایه سالانه چیست؟

۴ شرط دریافت حق اولاد چیست؟

- با توجه به آموخته‌های قبلی خود جواب سؤالات زیر را در جدول مربوط جاگذاری کنید:
- ۱ در صورت طی حداقل مسافتی معادل ۵۰ کیلومتر جهت انجام کار برای شرکت، به کارگر تعلق می‌گیرد.
  - ۲ کاری که در طول ماه گردش دارد به نحوی که نوبت‌های آن در صبح یا عصر یا شب واقع می‌شود.
  - ۳ در صورت داشتن فرزند و حداقل ۷۲۰ روز سابقه پرداخت حق بیمه به کارگر تعلق می‌گیرد.
  - ۴ بابت کمک هزینه مسکن به کارگر پرداخت می‌شود.
  - ۵ کارگر می‌تواند ..... از مرخصی سالانه خود را برای سال بعد ذخیره نماید.
  - ۶ نرخ دستمزد کارگر بابت کار در این روز، معادل نرخ اضافه کاری است.
  - ۷ درصد فوق العاده اضافه کاری
  - ۸ به مجموع مزد مبنا و پایه سنواتی اصطلاحاً ..... گفته می‌شود.
  - ۹ زمان انجام کار روز از ساعت ۶ صبح تا ساعت ..... است.
  - ۱۰ درصد فوق العاده شب کاری (برای کارگران غیرنوبت کار)
  - ۱۱ شرط دریافت پایه سنواتی داشتن حداقل ..... سابقه کار در شرکت است.
  - ۱۲ درصد بیمه اجتماعی سهم کارفرما
  - ۱۳ درصد حق بیمه سهم کارگر
  - ۱۴ درصد بیمه بیکاری سهم کارفرما

														۱
														۲
														۳
														۴
														۵
														۶
														۷
														۸
														۹
														۱۰
														۱۱
														۱۲
														۱۳
														۱۴
عبادت ده جزء دارد، که نه جزء آن کسب روزی حلال است. رسول خدا(ص)														

لیست حقوق و مزایای بیرونی «شرکت نوونه» در زیر آنکه گردیده است:											
لیست حقوق و دستمزد کارگران											
سال: ۱۳۹۲											
ماه: اردیبهشت											
حقوق و مزایا											ساعت‌ها کارکرد
مشخصات بیرونی	نام	عمر	آشناه‌کار	حقوق پایه	اصفهان‌کاری	حق	حق اولاد	خواهی	بین و	مسکن	حقوق و مزایای مشغول
کد پرسنلی	نام	عمر	آشناه‌کار	حقوق پایه	اصفهان‌کاری	حق	حق اولاد	خواهی	بین و	مسکن	حقوق و مزایای مشغول
شروع	نام	عمر	آشناه‌کار	حقوق پایه	اصفهان‌کاری	حق	حق اولاد	خواهی	بین و	مسکن	حقوق و مزایای مشغول
کارگر	نام	عمر	آشناه‌کار	حقوق پایه	اصفهان‌کاری	حق	حق اولاد	خواهی	بین و	مسکن	حقوق و مزایای مشغول
کارگر	نام	عمر	آشناه‌کار	حقوق پایه	اصفهان‌کاری	حق	حق اولاد	خواهی	بین و	مسکن	حقوق و مزایای مشغول
۱	امین	۴۶	۲۰	۴۰۰۰۰۰	۱۰۰۰۰۰	۹۱۷۳۵۱	۱۰۰۰۰۰	۱۰۰۰۰۰	۹۱۷۳۵۱	۱۰۰۰۰۰	۹۱۷۳۵۱
۲	فرشیدی	۴۶	۲۱	۴۰۰۰۰۰	۱۰۰۰۰۰	۹۱۷۳۵۲	۱۰۰۰۰۰	۱۰۰۰۰۰	۹۱۷۳۵۲	۱۰۰۰۰۰	۹۱۷۳۵۲
۳	بهرام	۴۶	۱۵	۴۰۰۰۰۰	۱۰۰۰۰۰	۹۱۷۳۵۳	۱۰۰۰۰۰	۱۰۰۰۰۰	۹۱۷۳۵۳	۱۰۰۰۰۰	۹۱۷۳۵۳
۴	بیژن	۴۶	۶	۴۰۰۰۰۰	۱۰۰۰۰۰	۹۱۷۳۵۴	۱۰۰۰۰۰	۱۰۰۰۰۰	۹۱۷۳۵۴	۱۰۰۰۰۰	۹۱۷۳۵۴
۵	فرشاد	۴۶	۸	۴۰۰۰۰۰	۱۰۰۰۰۰	۹۱۷۳۵۵	۱۰۰۰۰۰	۱۰۰۰۰۰	۹۱۷۳۵۵	۱۰۰۰۰۰	۹۱۷۳۵۵
۶	محمد	۴۶	۱۴	۴۰۰۰۰۰	۱۰۰۰۰۰	۹۱۷۳۵۶	۱۰۰۰۰۰	۱۰۰۰۰۰	۹۱۷۳۵۶	۱۰۰۰۰۰	۹۱۷۳۵۶
۷	محمد رضا	۴۶	۸	۴۰۰۰۰۰	۱۰۰۰۰۰	۹۱۷۳۵۷	۱۰۰۰۰۰	۱۰۰۰۰۰	۹۱۷۳۵۷	۱۰۰۰۰۰	۹۱۷۳۵۷
۸	امیرحسین	۴۶	۱۰	۴۰۰۰۰۰	۱۰۰۰۰۰	۹۱۷۳۵۸	۱۰۰۰۰۰	۱۰۰۰۰۰	۹۱۷۳۵۸	۱۰۰۰۰۰	۹۱۷۳۵۸
۹	برگی	۴۶	۱۲	۴۰۰۰۰۰	۱۰۰۰۰۰	۹۱۷۳۵۹	۱۰۰۰۰۰	۱۰۰۰۰۰	۹۱۷۳۵۹	۱۰۰۰۰۰	۹۱۷۳۵۹
۱۰	کوکوش	۴۶	۱۱	۴۰۰۰۰۰	۱۰۰۰۰۰	۹۱۷۳۶۰	۱۰۰۰۰۰	۱۰۰۰۰۰	۹۱۷۳۶۰	۱۰۰۰۰۰	۹۱۷۳۶۰
۱۱	دادپوش	۴۶	۱۱	۴۰۰۰۰۰	۱۰۰۰۰۰	۹۱۷۳۶۱	۱۰۰۰۰۰	۱۰۰۰۰۰	۹۱۷۳۶۱	۱۰۰۰۰۰	۹۱۷۳۶۱
جمع کل											۹۱۷۳۶۲
٪ بینه اجتماعی سهیه کارگرما											
۵۰٪ بینه کارگری سهیه کارگرما											
۲۰٪ بینه پرداختی											

فعالیت

-

+

کسر حقوق و دستمزد

فعالیت

۱ منظور از کسور قانونی چیست؟ و شامل چه مواردی می‌شود؟

۲ حکم قضایی مبنی بر برداشت مبلغی مشخص از حقوق کارگری دریافت کرده‌اید، این موضوع در چه حسابی نشان داده خواهد شد؟

۳ منظور از کسور توافقی چیست؟ چند نمونه ذکر کنید؟

۴ کارگری قبل از پایان ماه به واحد حسابداری مراجعه و تقاضای دریافت بخشی از حقوق خود را نموده است. با پرداخت مبلغی به وی موافقت می‌گردد. این موضوع تحت چه عنوانی ثبت خواهد شد؟

فعالیت

۱ مزایای نقدی و غیرنقدی مربوط به حقوق.

۲ مفهوم «کارانه» چیست؟ مثال‌هایی از صنایع مختلف ذکر کنید.

ارزشیابی

ردیف.	شاخص‌های مورد ارزشیابی			
	نظر هنرآموز	خودارزیابی هنرجو	ناموفق	موفق
۱		حضور به موقع در کلاس و کارگاه آموزشی و رعایت نظم و انضباط		
۲		همراه داشتن وسایل آموزشی شخصی (کتاب، دفتر، ماشین حساب و...)		
۳		شرکت فعال در بحث‌های گروهی و مسئولیت‌پذیری و درستکاری		
۴		پاسخ صحیح به سوالات مطرح شده در کلاس و استدلال آن		
۵		ارائه نتیجه‌گیری صحیح و مستندسازی		
۶		تعريف اضافه‌کاری، حق جذب و سایر مزایای مربوط به حقوق		
۷		تعريف کسور حقوق		
۸		توانایی تحلیل اجزای حقوق و مزایای پرسنل		
۹		توانایی تحلیل و تفکیک کسور قانونی و توافقی		
۱۰		توانایی تفکیک مزایای نقدی و غیرنقدی		

برداشت گل برای گلاب‌گیری

بدهی‌های مربوط به حقوق و دستمزد

۱ سایر حساب‌های پرداختنی – بیمه پرداختنی

یکی از بدهی‌هایی که با تنظیم و ثبت لیست حقوق و دستمزد کارگران در پایان هر ماه برای واحد اقتصادی ایجاد می‌گردد، بدهی به سازمان تأمین اجتماعی می‌باشد که معمولاً تحت عنوان «سایر حساب‌های پرداختنی – سازمان تأمین اجتماعی» شناسایی می‌شود.

فعالیت

+ -
× ÷

در سامانه سازمان تأمین اجتماعی موارد زیر را جستجو و در کلاس ارائه دهید:

۱ مدارک و شرایط لازم جهت اخذ کد بیمه کارگاه توسط کارفرما:

۲ مدارک و شرایط لازم برای بیمه شدن هر کارگر:

۳ درصد بیمه قابل پرداخت برای هر یک از کارگران زیر را مشخص کنید:

ردیف	وضعیت کارگر	درصد بیمه سهم کارگر	درصد بیمه اجتماعی سهم کارفرما	درصد بیمه بیکاری سهم کارفرما
۱	کارگر عادی	.....	.....	.....
۲	مالک (سهامدار)	.....	.....	.....
۳	کارگر جانباز	.....	.....	.....

یادآوری: طبق قوانین جاری سازمان تأمین اجتماعی، هر نفر حقوق بگیر باید به میزان ۷٪ از حقوق خود را بابت استفاده از مزایای تأمین اجتماعی و بازنشستگی به عنوان «حق بیمه» پرداخت نماید. کارفرما موظف است در پایان هر ماه این مبلغ را به همراه ۲۳٪ حق بیمه سهم خود (۰٪ بیمه اجتماعی سهم کارفرما و ۳٪ بیمه بیکاری سهم کارفرما) طبق لیست حقوق تنظیم شده برای کارگران، به سازمان تأمین اجتماعی پرداخت نماید.

فصل چهارم: حسابداری حقوق و...

نکته

لازم به یادآوری است که در محاسبه حق بیمه‌های مربوط به حقوق و دستمزد کارگران باید معافیت‌های بیمه‌ای، مدنظر قرار گیرد. به عنوان مثال سهامدار (مالک) از پرداخت ۳٪ حق بیمه بیکاری معاف است و جانبازان عزیز از پرداخت ۷٪ حق بیمه سهم کارگر معاف می‌باشند.

مثال

جمع حقوق و مزایای مشمول بیمه کارگران یک شرکت در فروردین ماه سال جاری معادل ۳۰۰،۰۰۰،۰۰۰ ریال است. حق بیمه‌های مربوط به حقوق آنها به ترتیب زیر محاسبه می‌گردد:

حل:

$$300,000,000 \times \%7 = 21,000,000$$

حق بیمه سهم کارگر

$$300,000,000 \times \%20 = 60,000,000$$

بیمه اجتماعی سهم کارفرما

$$300,000,000 \times \%3 = 9,000,000$$

بیمه بیکاری سهم کارفرما

$$21,000,000 + 60,000,000 + 9,000,000 = 90,000,000$$

جمع کل حق بیمه

فعالیت

از سامانه سازمان تأمین اجتماعی اقلامی از حقوق و دستمزد را که مشمول بیمه نمی‌باشد، جستجو کنید:

.....

صدور سند حسابداری مربوط به حق بیمه‌های حقوق و دستمزد (با صرفنظر از سایر کسور دستمزد):

شماره صفحه دفتر روزنامه: تعداد ضمائم:			شرکت ..... سند حسابداری	ردیف	شماره سند: تاریخ سند:
بستانکار (ریال)	بسنگانکار (ریال)	مبلغ جزء بدهکار (ریال)	شرح		
xx			هزینه حقوق و دستمزد - حقوق و مزايا		
xx (۱)			هزینه حقوق و دستمزد - بیمه سهم کارفرما		
xx (۲)			سایر حساب‌های پرداختی - سازمان تأمین اجتماعی		
xx			سایر حساب‌های پرداختی - حقوق پرداختی		
					جمع:
شرح سند: ثبت با بت حق بیمه سهم کارگر و کارفرما ماه ..... تصویب کننده: تأیید کننده: تنظیم کننده:					
(۱) ۲۳٪ × جمع حقوق و مزایای مشمول بیمه					
(۲) ۳۰٪ × جمع حقوق و مزایای مشمول بیمه					

نکته

در برخی شرکت‌ها، هزینه حقوق و دستمزد سهم کارفرما در سندی جداگانه ثبت می‌گردد.

فعالیت

+

-

×

÷

بررسی نمایید که حداقل مواردی از حقوق و مزایای کارگران، که طبق مصوبه دولت، کارفرما موظف است در سال جاری در لیست حقوق و دستمزد پرسنل خود به سازمان تأمین اجتماعی گزارش نماید، کدام‌اند؟

مثال

نیما در شرکتی مشغول به کار است. حقوق و مزایای مشمول بیمه‌وی در مرداد معادل ۱۵,۰۰۰,۰۰۰ ریال است. محاسبات و سند حسابداری مربوط به حقوق و دستمزد و حق بیمه ایشان به شکل زیر است:

$$15,000,000 \times \% 7 = 1,050,000$$

$$15,000,000 \times \% 23 = 3,450,000$$

$$1,050,000 + 3,450,000 = 4,500,000$$

ردیف	کد حساب	شرح	سند حسابداری	تعداد ضمائم:	شماره صفحه دفتر روزنامه:	شماره سند:
		هزینه حقوق و دستمزد - حقوق و مزايا				تاریخ سند: ۵/۳۱
		هزینه حقوق و دستمزد - بیمه سهم کارفرما				
		سایر ح پ - سازمان تأمین اجتماعي				
		سایر ح پ - حقوق پرداختني				
		جمع:				
شرح سند: ثبت بابت بیمه سهم کارگر و هزینه حقوق و دستمزد بیمه اجتماعي و بیکاری مردادماه						
تصویب کننده: تأیید کننده: تنظیم کننده:						

کار عملی ۱

ردیف	عنوان	مبلغ (ریال)
۱	مزد مینا	
۲	پایه سنواتی	
۳	بن کارگری	
۴	حق مسکن	
۵	حق اولاد	
۶	اضافه کاري	
	جمع حقوق و مزايا	

خانم دینا در «شرکت آذربایجان» مشغول به کار می‌باشد. اطلاعات زیر مربوط به مهرماه سال جاری ایشان است:

«سابقه بیمه: ۵ سال، تعداد اولاد: ۱، سابقه کار در شرکت: ۲ سال، مدت اضافه کار: ۵۰ ساعت.

مطلوب است:

(الف) انجام محاسبات حقوق و مزایای کارگر

(ب) محاسبه حق بیمه‌های مربوط به حقوق و دستمزد

(ج) صدور سند حسابداری حقوق و دستمزد به همراه هزینه بیمه اجتماعي و بیکاری (با صرف نظر از سایر کسور) یادآوری: حق اولاد مشمول بیمه نمی‌باشد.

فصل چهارم: حسابداری حقوق و...

صدور سند حسابداری حقوق و دستمزد به همراه بیمه اجتماعی و بیمه بیکاری (با صرف نظر از سایر کسور دستمزد):

ردیف	کد حساب	شرح	سند حسابداری	تعداد ضمائم:	شماره صفحه دفتر روزنامه:	شرکت	شماره سند:
جمع:							شرح سند:
تصویب کننده:							تنظیم کننده:

فعالیت

+ -
× ÷

- ۱ مهلت ارسال لیست حقوق ماهانه کارگران و پرداخت حق بیمه مربوط به آن، در سامانه سازمان تأمین اجتماعی چه مدت است؟ .....
- ۲ جریمه عدم ارسال لیست حقوق پرسنل در سامانه تأمین اجتماعی در مهلت مقرر: .....
- ۳ جریمه تأخیر در پرداخت حق بیمه پرسنل به سازمان تأمین اجتماعی: .....

فعالیت

+ -
× ÷

به نظر شما یک کارفرمای با وجودان و اخلاق مدار چه مسئولیت‌ها و تعهداتی در برابر کارگران خود دارد؟ در مورد این موضوع در کلاس گفت و گو کنید.

۲ سایر حساب‌های پرداختنی – مالیات حقوق و دستمزد

بدهی دیگری که با تنظیم و ثبت لیست حقوق و دستمزد کارکنان در پایان هر ماه برای واحد اقتصادی ایجاد می‌گردد، بدھی به سازمان امور مالیاتی است؛ که معمولاً تحت عنوان «سایر حساب‌های پرداختنی – اداره امور مالیاتی» شناسایی می‌شود.

در پایان هر ماه و در زمان تنظیم لیست حقوق و دستمزد، واحد حسابداری، مالیات حقوق پرسنل را محاسبه و در حسابی تحت عنوان «سایر حساب‌های پرداختنی – مالیات حقوق و دستمزد» ثبت نموده و در موعد مقرر به سازمان امور مالیاتی پرداخت می‌نماید.

فعالیت

+ -
× ÷

به جز معافیت مالیاتی سالانه حقوق که هر ساله توسط دولت اعلام می‌گردد، مابقی معافیت‌های مالیاتی مربوط به حقوق کارگران زیر را جست‌وجو کنید:

ردیف	وضعیت کارگر	درصد معافیت
۱	کارگر عادی	.....
۲	کارگر عادی (شاغل در مناطق محروم)	.....
۳	کارگر جانباز	.....

فعالیت

+ -
× ÷

موارد زیر را مشخص کنید:

۱ مبلغ ریالی معافیت مالیاتی حقوق و دستمزد در سال جاری:

ماهانه	سالانه	شرح
.....	.....	معافیت مالیاتی حقوق و دستمزد

۲ درصد مالیات متعلق به حقوق و دستمزد کارگران عادی در هر یک از سطوح زیر:

درصد	شرح	ردیف
.....	حقوق تا معادل مبلغ معافیت مالیاتی حقوق	۱
.....	حقوق از مبلغ معافیت مالیاتی حقوق تا ۵ برابر آن	۲
.....	حقوق از ۵ برابر مبلغ معافیت و بیشتر	۳

۳ در سال جاری محاسبه مالیات حقوق و دستمزد کارگران به چه صورت انجام می‌پذیرد با همکلاسی‌های خود در این رابطه مذاکره کنید.

فعالیت

+ -
× ÷

در سامانه سازمان امور مالیاتی اقلامی از حقوق و دستمزد را که مشمول مالیات نمی‌باشند، جستجو کنید:

.

یادآوری: نحوه محاسبه مالیات حقوق کارگران

$$\begin{aligned} \text{حقوق مشمول مالیات} &= [\text{سایر معافیت‌های مالیاتی حقوق} + \frac{2}{7} \times \text{حق بیمه سهم کارگر}] + \text{معافیت مالیاتی حقوق] - \text{جمع} \\ &\text{حقوق و مزایای مشمول مالیات} \\ \text{مالیات حقوق و دستمزد} &= \text{نرخ مالیات} \times \text{حقوق مشمول مالیات} \end{aligned}$$

صدور سند حسابداری مربوط به مالیات حقوق و دستمزد (با صرف نظر از سایر کسور حقوق):

ردیف	کد حساب	تاریخ سند:	شماره سند:	شرکت ..... شماره صفحه دفتر روزنامه:
		سند حسابداری	تعداد ضمائم:	
		هزینه حقوق و دستمزد - حقوق و مزایا		
		هزینه حقوق و دستمزد - بیمه سهم کارفرما		
xxxxxx		سایر حساب‌های پرداختنی - سازمان تأمین اجتماعی		
xxxxxx		سایر حساب‌های پرداختنی - اداره امور مالیاتی		
xxxxxx		سایر حساب‌های پرداختنی - حقوق پرداختنی		
xxxxxxxx	xxxxxxxx			جمع:
..... ثبت بابت هزینه حقوق و دستمزد، بیمه و مالیات ماه ..... شرح سند:				
تصویب کننده:		تأیید کننده:	تنظیم کننده:	

مثال

اطلاعات زیر مربوط به حقوق آقای شادمان در «شرکت کردستان» در اردیبهشت ماه سال ۱۳۹۶ است:

مجموع حقوق و مزایای مشمول مالیات و بیمه	معافیات مالیاتی ماهانه حقوق
۳۰،۰۰۰،۰۰۰	۲۰،۰۰۰،۰۰۰

محاسبه و سند مربوط به مالیات حقوق این کارگر (با صرف نظر از سایر کسور حقوق) به ترتیب زیر خواهد بود:
حل:

$$\begin{aligned} &(7\% \times 30,000,000) \\ &= 2,100,000 \\ &\text{حقوق و دستمزد مشمول مالیات} = [20,000,000 + (\frac{2}{7} \times 2,100,000)] = 29,400,000 \\ &9,400,000 \times 10\% = 940,000 \quad \text{مالیات حقوق و دستمزد} \end{aligned}$$

سند حسابداری هزینه حقوق و دستمزد، بیمه و مالیات:

ردیف	کد حساب	شرح	سند حسابداری	تعداد ضمایم:	شماره سند: شرکت کردستان
					تاریخ سند:
		هزینه حقوق و دستمزد - حقوق و مزايا		٣٠،٠٠٠،٠٠٠	بستانکار (ریال)
		هزینه حقوق و دستمزد - بیمه سهم کارفرما		٦،٩٥٠،٠٠٠	بدهکار (ریال)
		ساير حساب هاي پرداختني - سازمان تأميم اجتماعي		٩،٥٥٠،٠٠٠	
		ساير حساب هاي پرداختني - اداره امور مالياتي		٩٤٥،٠٠٠	
		ساير حساب هاي پرداختني - حقوق پرداختني		٢٦،٩٦٠،٠٠٠	
		جمع: سی و شش ميليون و نهدصد هزار ریال		٣٦،٩٥٠،٠٠٠	٣٦،٩٥٠،٠٠٠
.....					..... شرح سند: ثبت بابت هزینه حقوق و دستمزد، بیمه و مالیات ماہ .....
..... تصویب کننده: تأیید کننده:					..... تنظیم کننده:

کار عملی ۲

جدول زیر مربوط به اطلاعات حقوق پرسنل «شرکت آبادان» در مهرماه سال جاری است:

ردیف	نام کارگر	جمع حقوق و مزاياي مشمول بيمه و ماليات	وضعیت کارگر	مبلغ مالیات
۱	آرانی	۳۵،۰۰۰،۰۰۰	عادی	.....
۲	بیدگلی	۲۵،۰۰۰،۰۰۰	عادی	.....
۳	شیرازی	۲۵،۵۰۰،۰۰۰	جانباز	.....
۴	سمنانی	۱۹،۰۰۰،۰۰۰	عادی	.....
	جمع	۱۰۴،۵۰۰،۰۰۰		.....

تذکر: در اين ماه به کارگران مزاياي غير مشمول بيمه و ماليات (مانند حق اولاد و حق مأموریت) تعلق نگرفته است. مطلوب است:

- (الف) محاسبه بیمه و مالیات حقوق هر یک از پرسنل
- (ب) صدور سند حسابداری بیمه و مالیات مربوط به لیست حقوق کلیه کارگران (با صرف نظر از ساير کسور حقوق)

صدور سند حسابداری مالیات مربوط به لیست حقوق کارگران:

شماره سند:	..... شرکت ..... سند حسابداری				
تاریخ سند:					
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
جمع:					
شرح سند:					
تصویب کننده: ..... تأیید کننده: ..... تنظیم کننده:					

- اسناد حسابداری مربوط به حسابداری حقوق و دستمزد: در اینجا کلیه ثبت‌های مربوط به حقوق و دستمزد را مرور می‌کنیم. به طور کلی ثبت‌های مربوط به حقوق و دستمزد کارگران شامل مراحل زیر می‌باشد:
- مرحله ۱: ثبت‌های طی ماه
  - مرحله ۲: ثبت‌های لیست حقوق و دستمزد در پایان ماه
  - مرحله ۳: ثبت‌های پرداخت‌های مربوط به حقوق و دستمزد

مرحله ۱: اسناد حسابداری مربوط به حقوق، طی ماه: ممکن است طی ماه مبالغی تحت عنوان «مساعده» یا «وام» و نظایر آن به کارگران پرداخت شود:

۱ صدور سند پرداخت مساعده به پرسنل:

شماره سند:	..... شرکت ..... سند حسابداری				
تاریخ سند:					
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
		سایر حساب‌های دریافت‌شده - مساعده	xx		
		موجودی نقد - بانک	xx		
جمع:					
شرح سند: ثبت بابت پرداخت مساعده به آقای ..... تصویب کننده: ..... تأیید کننده: ..... تنظیم کننده:					
تصویب کننده: ..... تأیید کننده: ..... تنظیم کننده:					

فصل چهارم: حسابداری حقوق و...

۲ صدور سند پرداخت وام به پرسنل:

ردیف	کد حساب	شرح	سند حسابداری	شماره سند:
		سایر حساب‌های دریافتی - وام کارکنان	.....	تاریخ سند:
xx		موجودی نقد - بانک		
				جمع:
			.....	شرح سند: ثبت بابت پرداخت وام به آقای .....
				تنظیم‌کننده: تأیید کننده: تصویب کننده:

مرحله ۲: اسناد حسابداری مربوط به لیست حقوق و دستمزد: در پایان هر ماه پس از تنظیم و تکمیل لیست حقوق و دستمزد کارگران و مشخص شدن مبلغ ناخالص و خالص حقوق و کسور مربوط به آن، ثبت‌های مربوط به لیست حقوق که شامل ثبت لیست و ثبت بیمه اجتماعی و بیمه بیکاری است، انجام می‌گیرد:

۱ صدور سند لیست حقوق و دستمزد:

ردیف	کد حساب	شرح	سند حسابداری	شماره سند:
		.....	.....	تاریخ سند:
		هزینه حقوق و دستمزد - حقوق و مزايا		
xx		سایر حساب‌های پرداختی - سازمان تأمین اجتماعی		
xx		سایر حساب‌های پرداختی - اداره امور مالیاتی		
xx		سایر حساب‌های پرداختی - صندوق اجرا		
xx		سایر حساب‌های پرداختی - فسط تعاوی (۲)		
xx		سایر حساب‌های دریافتی - مساعده		
xx		سایر حساب‌های دریافتی - وام کارکنان		
xx		سایر حساب‌های پرداختی - حقوق پرداختی		
				جمع:
		.....	.....	شرح سند: ثبت بابت لیست حقوق ماه .....
				تنظیم‌کننده: تأیید کننده: تصویب کننده:

- (۱) کسور قانونی
(۲) اگر شرکت تعاضی شخصیت حقوقی خارج از شرکت باشد، از عنوان سایر حساب‌های پرداختی استفاده می‌شود.
(۳) کسور توافقی (ممکن است کسور توافقی دیگری نیز وجود داشته باشد. مانند قسط مسکن و...)

۲ صدور سند هزینه بیمه اجتماعی و بیمه بیکاری سهم کارفرما:

شماره صفحه دفتر روزنامه:	شرکت	شماره سند:
تعداد ضمایم:	سند حسابداری	تاریخ سند:
بستانکار (ریال)	مبلغ جزء بدھکار (ریال)	شرح
(۱) xx		هزینه حقوق و دستمزد - بیمه سهم کارفرما
xx		سایر حساب‌های پرداختنی - سازمان تأمین اجتماعی
جمع:		
..... ثبت بابت بیمه اجتماعی و بیمه بیکاری سهم کارفرما ماه		
تصویب کننده:	تأیید کننده:	تنظیم کننده:
(۱) (۲۳٪ × جمع حقوق و مزایای مشمول بیمه)		

نکته

در بسیاری شرکت‌ها ثبت ۱ و ۲ فوق، به صورت ثبت مرکب تنظیم می‌گردد. (مانند سند حسابداری صفحه ۱۱۵)

کار عملی ۳

اطلاعات زیر مربوط به حقوق و دستمزد کارگران «شرکت خراسان» در آذر ماه سال جاری می‌باشد:
۹۵،۰۰۰،۰۰۰

- ۱ جمع حقوق و مزایای مشمول:
- ۲ سایر کسور حقوق و دستمزد:

مساعدہ ۱،۵۰۰،۰۰۰،۳۰۰، قسط تعاونی ۶،۰۰۰،۰۰۰، مالیات حقوق ۰،۰۰۰،۰۰۰

توضیحات:

- ۱ به کارگران حق اولاد و حق مأموریت تعلق نگرفته است.
- ۲ شرکت تعاونی، شخصیت حقوقی خارج از شرکت است.

مطلوب است:

- الف) صدور سند حسابداری مربوط به لیست حقوق و دستمزد کارگران در پایان آذر ماه
- ب) صدور سند حسابداری مربوط به هزینه بیمه سهم کارفرما در پایان آذر ماه

محله ۳: اسناد حسابداری پرداخت‌های مربوط به حقوق و دستمزد:

۱ صدور سند پرداخت حقوق کارگران:

شماره صفحه دفتر روزنامه:	.....	شرکت ..... سند حسابداری	شماره سند:
تعداد ضمایم:	.....		تاریخ سند:
(بستانکار (ریال))	مبلغ جزء بدهکار (ریال)	شرح	ردیف کد حساب
xx		سایر حساب‌های پرداختنی - حقوق پرداختنی	
xx		موجودی نقد - بانک	
جمع:			
شرح سند: ثبت بابت پرداخت حقوق ماه			
تصویب‌کننده:	.....	تأیید کننده:	تنظیم کننده:

۲ صدور سند پرداخت حق بیمه مربوط به حقوق به سازمان تأمین اجتماعی: (معادل مانده سایر حساب‌های پرداختنی - سازمان تأمین اجتماعی)

شماره صفحه دفتر روزنامه:	.....	شرکت ..... سند حسابداری	شماره سند:
تعداد ضمایم:	.....		تاریخ سند:
(بستانکار (ریال))	مبلغ جزء بدهکار (ریال)	شرح	ردیف کد حساب
xx		سایر حساب‌های پرداختنی - سازمان تأمین اجتماعی	
xx		موجودی نقد - بانک	
جمع:			
شرح سند: ثبت بابت پرداخت حق بیمه حقوق ماه			
تصویب‌کننده:	.....	تأیید کننده:	تنظیم کننده:

۳ صدور سند پرداخت مالیات حقوق به اداره امور مالیاتی:

شماره صفحه دفتر روزنامه:	.....	شرکت ..... سند حسابداری	شماره سند:
تعداد ضمایم:	.....	.....	تاریخ سند:
(بستانکار (ریال)	بسنانکار (ریال)	ردیف کد حساب	.....
xx	xx	.....	.....
xx	xx	.....	.....
جمع:			.....
شرح سند: ثبت بابت پرداخت مالیات حقوق ماه			.....
تصویب کننده:	.....	تأیید کننده:	.....
.....			تنظیم کننده:

۴ صدور سند سایر پرداخت‌های مربوط به کسور حقوق:

شماره صفحه دفتر روزنامه:	.....	شرکت ..... سند حسابداری	شماره سند:
تعداد ضمایم:	.....	.....	تاریخ سند:
(بستانکار (ریال)	بسنانکار (ریال)	ردیف کد حساب	.....
xx	xx	.....	.....
xx	xx	.....	.....
xx	xx	.....	.....
جمع:			.....
شرح سند: ثبت بابت پرداخت سایر کسور حقوق ماه			.....
تصویب کننده:	.....	تأیید کننده:	.....
.....			تنظیم کننده:

نکته

- ۱ ممکن است کسور دیگری نیز وجود داشته باشد. مانند: قسط مسکن و... که در مرحله پرداخت‌های مربوط به حقوق، به شکل فوق ثبت خواهد شد.
- ۲ با توجه به اینکه برای حساب‌های مساعد و وام کارکنان قبل از پایان ماه سند پرداخت انجام گرفته است با صدور سند حقوق و دستمزد در پایان ماه، مانند این حساب‌ها کاهش می‌یابد. لذا نیازی به ثبت پرداخت نخواهند داشت.
- ۳ در صورتی که تاریخ پرداخت‌های مربوط به حقوق دستمزد، در یک زمان مشخص باشد، می‌توان کلیه ثبت‌های مرحله پرداخت را به صورت مركب (یک‌جا) انجام داد.

کار عملی ۴

برای کار عملی ۳ سندهای حسابداری مربوط به پرداختهای حقوق و دستمزد، بیمه، مالیات و سایر کسور را تنظیم نمایید. (تاریخ کلیه پرداختها در ۱۰/۵ و از محل بانک است.)

۱ صدور سند مربوط به پرداخت حقوق:

شماره صفحه دفتر روزنامه:	شرکت	شماره سند:
تعداد ضمائی:	سند حسابداری	تاریخ سند:
ردیف	کد حساب	
بستانکار (ریال)	بسنانکار (ریال)	
مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	
.....		
.....		
.....		
.....		
.....		
.....		
.....		
جمع:		
شرح سند:		
تصویب کننده:	تأیید کننده:	تنظیم کننده:

۲ صدور سند پرداخت حق بیمه:

شماره صفحه دفتر روزنامه:	شرکت	شماره سند:
تعداد ضمائی:	سند حسابداری	تاریخ سند:
ردیف	کد حساب	
بستانکار (ریال)	بسنانکار (ریال)	
مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	
.....		
.....		
.....		
.....		
.....		
.....		
.....		
.....		
جمع:		
شرح سند:		
تصویب کننده:	تأیید کننده:	تنظیم کننده:

۳ صدور سند پرداخت مالیات و سایر کسorum:

شماره صفحه دفتر روزنامه:		شرکت .....:		شماره سند:	
تعداد ضمائمه:		سند حسابداری		تاریخ سند:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)	تعداد ضمائمه:
جمع:					
شرح سند:					
تصویب کننده:		تأیید کننده:		تنظیم کننده:	

شاپرک
غیرفنی

محاسبه و ثبت دقیق و به موقع حقوق و دستمزد کارگران و پرداخت‌های مربوط به آن، تأثیرات روانی و انگیزشی زیادی بر روی کارگران خواهد داشت. این موضوع کارگران را دلگرم و متعهد به کار نموده و انگیزه لازم برای انجام هرچه بهتر کار را در آنها ایجاد می‌نماید. از طرف دیگر محاسبه و ثبت نادرست و غیر دقیق حقوق و مزایای کارگران و پرداخت آن با تأخیر باعث می‌شود کارگران انگیزه لازم برای کار مفید و مؤثر را از دست داده و این موضوع می‌تواند نتایج ناخوشایندی برای شرکت در پی داشته باشد.

ارزشیابی

نظر هنرآموز		خودارزیابی هنرجو		شاخص‌های مورد ارزشیابی	ردیف.
ناموفق	موفق	ناموفق	موفق		
				حضور به موقع در کلاس درس و کارگاه آموزشی و رعایت نظم و انضباط	۱
				همراه داشتن وسایل آموزشی شخصی (کتاب، دفتر، ماشین حساب و...)	۲
				شرکت فعال در بحث‌های گروهی و مسئولیت‌پذیری و درستکاری	۳
				پاسخ صحیح به سؤالات مطرح شده در کلاس و استدلال آن	۴
				ارائه نتیجه‌گیری صحیح و مستندسازی	۵
				تعريف بستانکاران دولتی حقوق و دستمزد	۶
				تعريف حق مالیات و بیمه حقوق	۷
				توانایی صدور سند حسابداری حقوق و دستمزد	۸
				توانایی صدور سند حسابداری پرداخت حق بیمه	۹
				توانایی صدور سند حسابداری پرداخت مالیات حقوق و دستمزد	۱۰

امام صادق (ع) فرمودند:

«اللَّا كُدُودٌ عَلَىٰ عِيالِهِ كَالْمُجَاهِدِ فِي سَبِيلِ اللَّهِ»

کسی که خود را برای روزی خانواده اش به زحمت می اندازد و کار می کند همانند مجاهد در راه خدا است.

«اصول کافی، جلد ۵، صفحه ۸۸

با نثار درود به تمام کارگرانی که در راه کار و کسب روزی حلال جان خود را از دست داده اند.

روحشان شاد

اسناد و مدارک حسابداری حقوق و دستمزد

در حسابداری، هر رویداد مالی برای آنکه قابل اتکا باشد مبتنی بر اسناد مثبته است. اسنادی که به روشی ماهیت، تاریخ و مبالغ مربوط به رویدادها را نمایش می دهند و می توانند مرجع رسیدگی های بعدی باشند.

فعالیت

۱ مفهوم اسناد مثبته را بیان کنید.

۲ اسناد مثبته مربوط به حقوق و دستمزد را نام ببرید.

۳ نمونه ای از اسناد مثبته مربوط به حقوق کارگران یک شرکت را تهیه نموده و در کلاس ارائه کنید.

اسناد حسابداری مربوط به حقوق و دستمزد پرسنل یک شرکت باید به نحوی مطلوب و منظم طبقه‌بندی شود به‌گونه‌ای که امکان پیگیری و بررسی‌های بعدی را به آسانی فراهم نماید. بهتر است در هر شرکت پرونده‌ای از اطلاعات پرسنلی کارگران تهیه و نگهداری گردد.

فعالیت

به نظر شما هر شرکت چه مدارک و اطلاعات پرسنلی از کارگران خود را باید دریافت و نگهداری نماید؟

همچنین باید بایگانی مناسبی نیز از آیین‌نامه‌ها و بخش‌نامه‌های مربوط به حقوق و دستمزد سال جاری تهیه و در دسترس باشد.

در کنار موارد فوق، مدارک مربوط به محاسبه حقوق ماهانه کارگران شامل کارت ساعت، گزارش تولید، لیست حقوق و دستمزد، فیش حقوقی و... نیز باید به شکلی دقیق و منظم بایگانی گردد.

طبقه‌بندی اسناد

از اساسی‌ترین مراحل بایگانی، طبقه‌بندی اسناد است. طبقه‌بندی اسناد از نظر بایگانی عبارت است از: تقسیم‌بندی اسناد به دسته‌هایی که حداقل میان آنها یک موضوع مشترک و خاص وجود داشته باشد. به عنوان مثال اسناد مربوط به «اطلاعات پرسنلی» در قسمت کارگزینی و «اسناد حسابداری» در قسمت بایگانی حسابداری نگهداری می‌شود.

خصوصیات طبقه‌بندی اسناد و مدارک

- یک طبقه‌بندی منطقی و صحیح که اساس تشکیل یک پرونده است باید دارای خصوصیات زیر باشد:
- (الف) امنیت: طبقه‌بندی اسناد باید طوری پی‌ریزی شود که محل دقیق سند از امنیت کافی برخوردار باشد.
  - (ب) سرعت: طبقه‌بندی باید موجبات دست یافتن به اسناد مورد لزوم، در حداقل زمان را فراهم سازد.
  - (ج) سهولت: نحوه طبقه‌بندی باید به سهولت قابل فهم بوده و اجرای آن امکان‌پذیر باشد.
  - (د) انعطاف‌پذیری: روش طبقه‌بندی باید طوری انتخاب شود که با تغییر و تحولات شرکت قابل تغییر و انعطاف باشد.

فعالیت

به نظر شما در مورد خصوصیات طبقه‌بندی اسناد و مدارک مربوط به حقوق و دستمزد، کدام یک از موارد فوق از اهمیت بیشتری برخوردار است؟ چرا؟

.

طبقه‌بندی مدارک و مستندات حقوق و دستمزد

طبقه‌بندی مدارک و مستندات حقوق و دستمزد به شکل‌های مختلفی قابل انجام است. در دایره حقوق و دستمزد در زونکن‌های جداگانه باید هر ماهه اسناد مثبته مربوط به حقوق به نحو مناسب نگهداری شود.

فعالیت

+ -
× ÷

تحقیق کنید که علاوه بر استناد مربوط به محاسبه حقوق پرسنل، در واحد حسابداری حقوق و دستمزد چه استناد و مدارک، آیین نامه ها و بخش نامه های مرتبط با حقوق پرسنل شرکت، مناسب است که تهیه و نگهداری شود؟

فعالیت

+ -
× ÷

به نظر شما به جای نگهداری استناد و مدارک حسابداری حقوق و دستمزد به شکل کاغذی، بهتر نیست جهت صرفه جویی در کاغذ، آنها را به صورت فایل در رایانه نگهداری نماییم؟ در مورد مزایا و معایب این کار در کلاس گفت و گو کنید.

تعريف بایگانی

بایگانی دارای دو مفهوم است:

- ۱ بایگانی یعنی طبقه بندی، تنظیم و نگهداری استناد و حفاظت از آنها با روشی که بتوان با سرعت، دقت، سهولت، و صرف وقت و نیروی انسانی کم به آن استناد دست پیدا کرد.
- ۲ بایگانی یعنی محل نگهداری استناد و مدارک بر طبق ضوابط معین و علمی. در مفهوم عام «بایگانی» را فن طبقه بندی، تنظیم، حفظ و نگهداری استناد و مدارک می گویند.

فعالیت

فصل چهارم: حسابداری حقوق و...

۱ به نظر شما آیا بایگانی اسناد و مدارک حقوق و دستمزد باید در دسترس کلیه پرسنل شرکت باشد؟

.....

۲ مسئول قسمت بایگانی یک شرکت باید دارای چه خصوصیات فردی و اخلاقی باشد؟

.....

اهمیت بایگانی

هنگامی بایگانی ارزش و اعتبار لازم را کسب خواهد کرد که اطلاعات آن به طور مستمر و مداوم به روز شود. به گونه‌ای که با مراجعه به هر پرونده آخرین اقدامات و عملیات بر روی پرونده، در دسترس باشد.

أنواع روش‌های بایگانی

بایگانی‌ها براساس عمر و ارزش اداری، به ۳ دسته تقسیم می‌شوند:

۱ بایگانی جاری

در این نوع بایگانی، اسناد فعال می‌باشند و دائمًاً مورد نیاز دایرہ ایجاد کننده هستند. مانند کارت ساعت کارکرد کارگران.

۲ بایگانی نیمه جاری

«بایگانی نیمه جاری»، بایگانی است که به پرونده‌های موجود در آن بر حسب نیاز مراجعه می‌گردد. مانند لیست حقوق و دستمزد مربوط به ماه‌های قبل.

۳ بایگانی راکد

در این بایگانی پرونده‌های نگهداری می‌شوند که به حکم قانون تا زمان معینی باید در شرکت وجود داشته باشند. مانند: اسناد و دفاتر قانونی شرکت (مربوط به سال‌های گذشته).

در هر شرکت با توجه به اینکه پرونده‌های بیمه و مالیاتی مربوط به حقوق و دستمزد پرسنل تا سال‌ها قابل پیگیری و حسابرسی می‌باشند، بنابراین باید به شکل منظم و دقیقی بایگانی شوند؛ بهنحوی که در مراجعت بعدی به سرعت قابل دسترسی باشند. مثلاً پرونده‌های مالیاتی شرکت تا ده سال بعد از دوره عملکرد قابل پیگیری قانونی می‌باشند. این موضوع اهمیت روش‌ها و نوع بایگانی مناسب را روشن می‌سازد.

فعالیت

+ -
× ÷

منظور از «امحاء» پرونده بایگانی چیست؟ درباره این موضوع تحقیق کنید.

فعالیت

+ -
× ÷

شما به عنوان حسابدار حقوق و دستمزد یک شرکت چه مسئولیت‌های حرفه‌ای و اخلاقی در برابر کارگران از یک طرف و کارفرما از طرف دیگر دارید؟

ارزشیابی

فصل چهارم: حسابداری حقوق و...

نظر هنرآموز				خودارزیابی هنرجو	شاخص‌های مورد ارزشیابی	ردیف.
ناموفق	موفق	ناموفق	موفق			
				حضور به موقع در کلاس درس و کارگاه آموزشی و رعایت نظم و انضباط	۱	
				همراه داشتن وسایل آموزشی شخصی (کتاب، دفتر، ماشین حساب و...)	۲	
				شرکت فعال در بحث‌های گروهی و مسئولیت‌پذیری و درستکاری	۳	
				پاسخ صحیح به سؤالات مطرح شده در کلاس و استدلال آن	۴	
				ارائه نتیجه‌گیری صحیح و مستندسازی	۵	
				تعریف اسناد و مدارک حسابداری	۶	
				تعریف حق بایگانی	۷	
				توانایی انتخاب روش بایگانی مناسب برای یک شرکت	۸	
				توانایی طبقه‌بندی و تفکیک مدارک و اسناد حسابداری	۹	
				توانایی انجام بایگانی اسناد حسابداری	۱۰	

دو عامل ضروری در تحقق رؤیاها یتان، خوش‌بینی و وفاداری است. برای موفقیت در هر کاری، همین که از خود برای جامعه و آن کار مایه بگذارید، کافی است. هرچه اطلاعات، تجربیات و تلاش‌های شما بیشتر باشد، ذهنتان نیز فعال‌تر است و مسائل پیچیده‌تر را با سهولت بیشتری حل می‌کند.

کیم و وچونگ

نمونه‌هایی از اسناد و مدارک مربوط به حقوق و دستمزد

۱ نمونه گزارش کارکرد

تاریخ	روز	ورود	خروج	کارکرد	مرخصی / مأموریت	اضافه کاری	کسر کار / غیبت	عنوان	مدت	عنوان	مدت	عنوان	مدت
۱۳۹۵/۰۶/۰۱	دوشنبه	۰۹:۰۰	۱۸:۰۰	۰۸:۰۰			کسر کار	عادی	۰۱:۰۰	عادی	۰۱:۰۰		
۱۳۹۵/۰۶/۰۲	سه شنبه	۰۷:۰۰	۱۸:۰۰	۰۹:۰۰									
۱۳۹۵/۰۶/۰۳	چهارشنبه	۰۸:۰۰	۱۶:۰۰	۰۸:۰۰			کسر کار		۰۱:۰۰				
۱۳۹۵/۰۶/۰۴	پنجشنبه	۰۸:۰۰	۱۲:۰۰	۰۴:۰۰			کسر کار		۰۱:۰۰				
۱۳۹۵/۰۶/۰۵	جمعه	۰۹:۰۰	۱۵:۰۰				تعطیل	۰۶:۰۰					
۱۳۹۵/۰۶/۰۶	شنبه	۰۹:۰۰	۱۵:۰۰	۰۶:۰۰			کسر کار		۰۳:۰۰				

⋮ ⋮ ⋮ ⋮ ⋮ ⋮ ⋮ ⋮ ⋮ ⋮ ⋮ ⋮ ⋮ ⋮ ⋮

حضور	غیبت	اضافه کار	مرخصی	مأموریت
	۲۸:۱۵ ساعتی: ۱ روزانه: ۱	۳۰:۰۰ عادی: تعطیل: ۳۴:۰۰	۰۵:۰۰ ساعتی: روزانه: ۱۴:۰۰	ساعتی: روزانه: نوع: جمع
۱۶۶:۴۵				

۲ نمونه فیش حقوقی

شماره پرسنلی:	شرکت تحویله	فیش حقوق ملکی	ارزیابی‌شده
۱۲۲۴	کارکرد خالی:	۷۰۷۶۱۷۷۰-	۰۱:۰۰
نام و نام خانوادگی:	کارکرد خالی:	۰۱:۰۰-۰۰:۰۰	۰۱:۰۰
طبق اکثر کمال	کارکرد خالی:	۰۱:۰۰-۰۰:۰۰	۰۱:۰۰
کد ملی:	کارکرد خالی:	۰۱:۰۰-۰۰:۰۰	۰۱:۰۰
۱۲۲۹۵۶۷۸۹۰	کارکرد خالی:	۰۱:۰۰-۰۰:۰۰	۰۱:۰۰
مرکز:	کارکرد خالی:	۰۱:۰۰-۰۰:۰۰	۰۱:۰۰
سالان یک:	کارکرد خالی:	۰۱:۰۰-۰۰:۰۰	۰۱:۰۰
گذیمه:	کارکرد خالی:	۰۱:۰۰-۰۰:۰۰	۰۱:۰۰
۱۲۲۹۵۷۷۸	کارکرد خالی:	۰۱:۰۰-۰۰:۰۰	۰۱:۰۰
	وضعیت کارکرد مالکانه	شوخ دریافت ها	شرح اسناد
	کارکرد خالی:	متفرق یا یک:	متفرق یا یک:
	کارکرد خالی:	بن خوار و بار:	بن خوار و بار:
	کارکرد خالی:	حق مسکن:	حق مسکن:
	کارکرد خالی:	حق ارزان:	حق ارزان:
	کارکرد خالی:	حقنه سکاری:	حقنه سکاری:
	کارکرد خالی:	حقنه انتقاله کاری:	حقنه انتقاله کاری:
	کارکرد خالی:	یا به مستثنا:	یا به مستثنا:
	کارکرد خالی:	سازمانی:	سازمانی:
	کارکرد خالی:	ملکه مالکانه:	ملکه مالکانه:
	کارکرد خالی:	ملکه مالکانه:	ملکه مالکانه:
		۹,۵۷۳,۹۸۰	۱,۱۳۶,۳۱۰
۱۳۹۴-۰۶-۰۱	نامه پذیره نهاده	نامه پذیره نهاده	تأیین برداشت در تاریخ:

۳ نمونه لیست حقوق و دستمزد

لیست حقوق و دستمزد																
اصولیت، دستمزد و حقوق و مزایای کارگران در ماه مه سال ۱۴۰۰																
نام کارگرها مساعده مسنه																
ردیف																
ردیف	نام کارگر	شماره کارگر	نام مسنه	شماره مسنه	جنسیت	عمر	جنسیت	عمر	نام کارگر	شماره کارگر	نام مسنه	شماره مسنه	جنسیت	عمر	جنسیت	عمر
۱	۰۰۱۱۲۲۳۳۴۴	۰۰۱۱۲۲۳۳۴۴	علی	۰۰۱۱۲۲۳۳۴۴	۳۱	۳۱	علی	۰۰۱۱۲۲۳۳۴۴	علی	۰۰۱۱۲۲۳۳۴۴	علی	۰۰۱۱۲۲۳۳۴۴	۳۱	۳۱	علی	۰۰۱۱۲۲۳۳۴۴
۲	۰۰۱۱۳۳۴۴۵۵	۰۰۱۱۳۳۴۴۵۵	علی	۰۰۱۱۳۳۴۴۵۵	۳۱	۳۱	علی	۰۰۱۱۳۳۴۴۵۵	علی	۰۰۱۱۳۳۴۴۵۵	علی	۰۰۱۱۳۳۴۴۵۵	۳۱	۳۱	علی	۰۰۱۱۳۳۴۴۵۵
۳	۰۰۱۱۴۴۵۵۶۶	۰۰۱۱۴۴۵۵۶۶	علی	۰۰۱۱۴۴۵۵۶۶	۳۱	۳۱	علی	۰۰۱۱۴۴۵۵۶۶	علی	۰۰۱۱۴۴۵۵۶۶	علی	۰۰۱۱۴۴۵۵۶۶	۳۱	۳۱	علی	۰۰۱۱۴۴۵۵۶۶
۴	۰۰۱۱۵۵۶۶۷۷	۰۰۱۱۵۵۶۶۷۷	علی	۰۰۱۱۵۵۶۶۷۷	۳۱	۳۱	علی	۰۰۱۱۵۵۶۶۷۷	علی	۰۰۱۱۵۵۶۶۷۷	علی	۰۰۱۱۵۵۶۶۷۷	۳۱	۳۱	علی	۰۰۱۱۵۵۶۶۷۷

حقوق مسنه کارگرها:

- ۰۰۱۱۲۲۳۳۴۴
- ۰۰۱۱۳۳۴۴۵۵
- ۰۰۱۱۴۴۵۵۶۶
- ۰۰۱۱۵۵۶۶۷۷

مساعد مسنه:

- ۰۰۱۱۲۲۳۳۴۴
- ۰۰۱۱۳۳۴۴۵۵
- ۰۰۱۱۴۴۵۵۶۶
- ۰۰۱۱۵۵۶۶۷۷

تاریخ:

۱۴۰۰/۰۵/۱۰
۱۰:۱۹:۵۴ PM
ردان:

فعالیت

عدم حضور کارگر در محل کار با هماهنگی قبلی، تحت چه عنوانی بیان می‌شود؟

أنواع مرخصى

بدون شک در زمان‌های مختلف و به اقتضای شرایط، کارگران نیاز به مرخصی پیدا می‌کنند. از طرف دیگر عدم حضور آنها در محیط کار باعث بروز مشکلاتی برای شرکت و کارفرما می‌شود. قانون گذار برای شرایط مختلف و با حفظ مصالح کارگر و کارفرما مرخصی‌های متنوعی پیش‌بینی نموده است. انواع مرخصی عبارت‌اند از: مرخصی استحقاقی، مرخصی استعلامی، مرخصی بدون حقوق، مرخصی موردي.

فعالیت

۱ آیا در تمام انواع مرخصی (به جز مرخصی بدون حقوق) حقوق و مزایای کارگر به‌طور کامل پرداخت می‌گردد؟

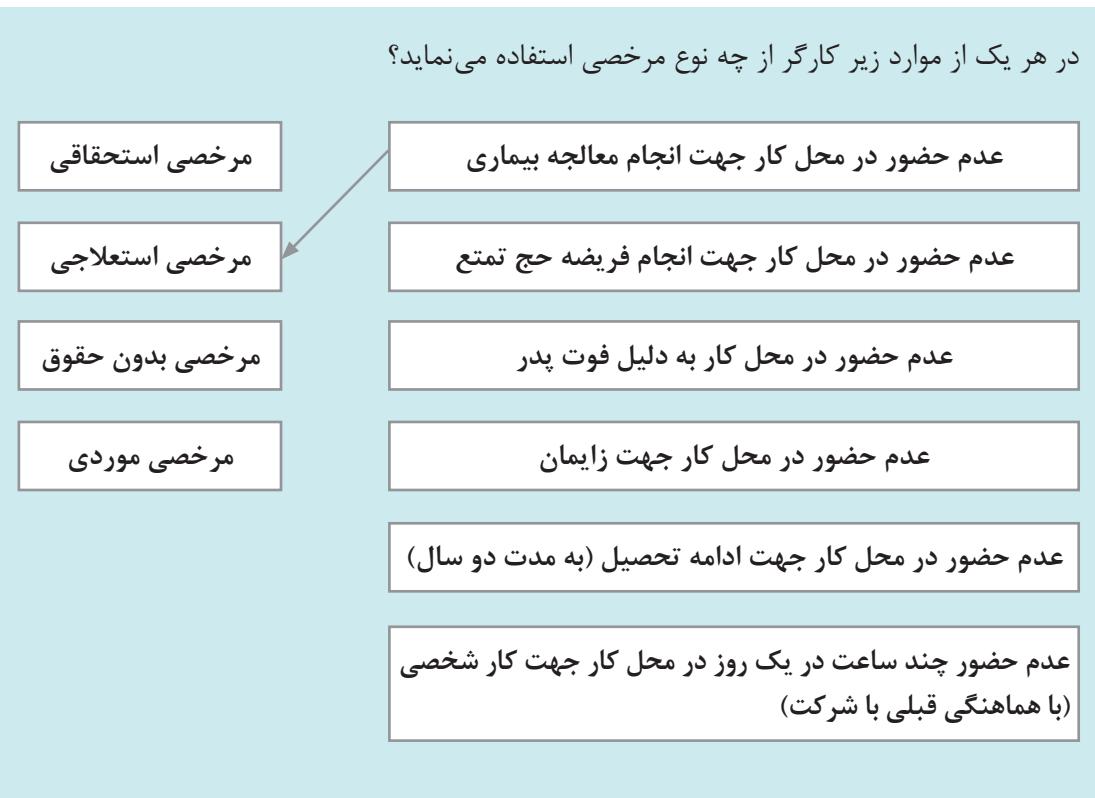
۲ تحقیق کنید آیا کارگران می‌توانند از کل مرخصی سالانه خود به صورت یکجا استفاده کنند؟ توضیح دهید.

۳ در مورد مرخصی موردي تحقیق کنید.

فعالیت

+ -
× ÷

در هر یک از موارد زیر کارگر از چه نوع مرخصی استفاده می‌نماید؟

ماندهٔ مرخصی (مرخصی استفاده نشده)

در طی هر سال هر کارگر حق دارد از مرخصی سالانه خود استفاده نماید. به آن مقدار از این مرخصی که تا پایان سال استفاده نشده باشد «مرخصی استفاده نشده» می‌گویند.

فعالیت

+ -
× ÷

۱ میزان مرخصی سالانه کارگران در کارهای سخت و زیان‌آور چه مدت است؟

۲ آیا ارجاع اضافه کاری به کارگرانی که در کارهای سخت و زیان‌آور مشغول به کار می‌باشند، مجاز است؟

مدت مرخصی استحقاقی سالانه با استفاده از مزد و احتساب ۴ روز جمعه معادل یکماه است. یعنی هر کارگر در هر سال می‌تواند از ۲۶ روز کاری (معادل ۲۰۸ ساعت) مرخصی استفاده کند. (در اینجا یک روز معادل ۸ ساعت در نظر گرفته شده است که برخی شرکت‌ها در مورد مرخصی یک روز را معادل $\frac{7}{33}$ می‌دانند)

لازم به ذکر است در شرکت‌ها برای کارگر قراردادی، مانده مرخصی استفاده نشده در انتهای هر سال محاسبه و با وی تسویه حساب می‌گردد. به این صورت که در پایان سال اگر کارگر کمتر از ۲۰۸ ساعت (8×26 روز) مرخصی سالانه خود را استفاده کرده باشد، دستمزد مربوط به آن را محاسبه و به وی پرداخت می‌کنند.

فعالیت

+ -
× ÷

مدت زمان مرخصی استحقاقی ماهانه کارگر چه میزان است؟ محاسبات آن را ارائه دهید:

«مانده مرخصی» هر کارگر عبارت است از میزان مرخصی استفاده نشده وی به علاوه مرخصی‌های ذخیره شده از سال‌های قبل.

فعالیت

+ -
× ÷

بررسی نمایید که اگر از مرخصی استحقاقی سالانه کارگر (در قرارداد دائم) بیش از حد مجاز در پایان سال باقیمانده باشد در شرکت‌ها با آن چگونه برخورد می‌شود؟

فعالیت

+

-

×

÷

کارگری در سال گذشته (اولین سال کارکرد) از ۱۸ روز و در سال جاری از ۱۹۲ ساعت مرخصی سالانه خود استفاده نموده است. مانده مرخصی این کارگر در پایان سال جاری معادل چند روز می‌باشد؟

محاسبه مدت و مبلغ مانده مرخصی سالانه

میزان مرخصی استفاده شده - مرخصی استحقاقی سالانه = میزان باقیمانده مرخصی

$$\text{میزان باقیمانده مرخصی} \times \frac{\text{مزایای مستمر} + \text{حقوق}}{۲۲۰} = \text{مبلغ مانده مرخصی}$$

نکته

مزایای مستمر در فرمول فوق شامل بن کارگری، حق مسکن و حق اولاد می‌باشد.

!

مثال

کارگری در سال ۱۳۹۵ حداکثر قانونی مرخصی خود را ذخیره نموده و در سال ۱۳۹۶ نیز فقط از ۱۸ روز مرخصی استحقاقی خود استفاده کرده است. شرکت قصد دارد با این کارگر تسویه حساب نموده و وجه باقیمانده مرخصی وی را به ایشان پرداخت کند.

مانده مرخصی این کارگر و مبلغی که باید بابت آن به وی پرداخت گردد بر مبنای حقوق پایه و مزایای مستمر (معادل ۳۷۶,۹۷۷ ریال) به شرح زیر محاسبه می‌شود:

$$\text{باقیمانده مرخصی استحقاقی کارگر} = ۱۷ - (۲۶ - ۱۸) = ۹$$

$$\text{مبلغ باقیمانده مرخصی کارگر} = ۹ \times ۳۷۶,۹۷۷ = ۶,۴۰۸,۶۰۹$$

فعالیت

+

-

×

÷

با توجه به مبلغ پایه حقوق و مزایای مستمر روزانه کارگران در سال جاری و با این فرض که کارگری در پایان سال معادل ۴۰ ساعت مرخصی باقیمانده داشته باشد، معادل ریالی این مرخصی را محاسبه نمایید.

کار عملی ۵

کارگری در طول سال قبل، از ۱۶۸ ساعت و در سال جاری از ۲۰ روز مرخصی استحقاقی سالانه خود استفاده نموده است. شرکت تصمیم دارد به نرخ دستمزد پایه و مزایای مستمر ساعتی سال جاری، مبلغ مرخصی استحقاقی این کارگر را تسویه حساب نماید.

مطلوب است محاسبه:

الف) باقیمانده مرخصی استحقاقی کارگر

ب) مبلغ باقیمانده مرخصی کارگر

ارزشیابی

ردیف.	شاخص‌های مورد ارزشیابی	خودارزیابی هنرجو	نظر هنرآموز	ناموفق	موفق
		خودارزیابی هنرجو	نظر هنرآموز	ناموفق	موفق
۱	حضور به موقع در کلاس درس و کارگاه آموزشی و رعایت نظم و انضباط				
۲	همراه داشتن وسایل آموزشی شخصی (کتاب، دفتر، ماشین حساب و...)				
۳	شرکت فعال در بحث‌های گروهی و مسئولیت‌پذیری و درستکاری				
۴	پاسخ صحیح به سؤالات مطرح شده در کلاس و استدلال آن				
۵	ارائه نتیجه‌گیری صحیح و مستندسازی				
۶	تعریف مرخصی				
۷	تعریف انواع مرخصی				
۸	توانایی محاسبه مرخصی استفاده نشده				
۹	توانایی محاسبه مانده مرخصی سال‌های قبل				
۱۰	توانایی محاسبه مبلغ مانده مرخصی				

پیامبر اسلام (ص) می‌فرمایند:

«إِذْفَعُوا أَجْرَةَ الْأَجْيَرِ قَبْلَ أَنْ يَجْفَ عَرْقَهُ»
مزد کارگر را قبل از آنکه عرقش خشک شود، پردازید.

ارزشیابی شایستگی صدور سند حسابداری حقوق و دستمزد

شرح کار

- ۱ کنترل مستندات و محاسبات لیست حقوق و دستمزد
- ۲ کنترل مستندات و محاسبات سایر مزایای نقدی و غیرنقدی کارکنان
- ۳ صدور سند حسابداری حقوق و مزایا
- ۴ صدور سند حسابداری پرداخت حقوق
- ۵ کنترل مستندات و محاسبات حق بیمه حقوق کارکنان
- ۶ صدور سند حسابداری و پرداخت حق بیمه کارکنان
- ۷ کنترل مستندات و محاسبات مالیات متعلقه به حقوق کارکنان
- ۸ صدور سند حسابداری پرداخت مالیات حقوق کارکنان
- ۹ مرتب‌سازی استاد بر اساس شماره / تاریخ سند حسابداری
- ۱۰ تفکیک مدارک و مستندات حسابداری بر اساس پرونده‌های مربوطه (پرونده‌های مالیاتی، بیمه، اموال، مخارج خارجی، قراردادها و...)
- ۱۱ بایگانی استاد حسابداری طبق روش‌های متداول بایگانی

استاندارد عملکرد

صدور استاد حسابداری بیمه و مالیات و حقوق بر اساس لیست حقوق و دستمزد

شاخص‌ها

- ۴ صدور سند حسابداری حقوق و دستمزد
- ۵ تفکیک استاد و مدارک حسابداری
- ۶ بایگانی استاد و مدارک حسابداری
- ۳ صدور سند حسابداری پرداخت حق بیمه حقوق

شرایط انجام کار و ابزار و تجهیزات

شرایط: میز و صندلی اداری- اتاق کار- کامپیوتر- پرینتر - ملزمات اداری - ماشین حساب- نرم‌افزار- آبین‌نامه داخلی- مجموعه قوانین بیمه و مالیات- حداقل ۴ مورد کار در ۳۰ دقیقه

ابزار و تجهیزات: میز و صندلی اتاق کار- کامپیوتر - پرینتر - نرم‌افزار مالی حقوق و دستمزد- نرم‌افزار اکسل- ماشین حساب- دیسکت و یا CD - ملزمات اداری

معیار شایستگی

ردیف	مرحله کار	حداقل نموده قبولی از ۳	نمره هنرجو
۱	صدر سند حسابداری حقوق و دستمزد	۲	
۲	صدر سند حسابداری سایر مزایای نقدی و غیرنقدی پرسنل	۱	
۳	صدر سند حسابداری پرداخت حق بیمه حقوق	۱	
۴	صدر سند حسابداری پرداخت مالیات حقوق	۱	
۵	تفکیک استاد و مدارک حسابداری	۱	
۶	بایگانی استاد و مدارک حسابداری	۱	
شایستگی‌های غیرفنی، ایمنی، بهداشت، توجهات زیست‌محیطی، و نگرش:			
میانگین نمرات			
* حداقل میانگین نمرات هنرجو برای قبولی و کسب شایستگی، ۲ می‌باشد.			

حساب هزینه دستمزد مخصوصی و ذخیره دستمزد مخصوصی

در ابتدای هر دوره مالی برای سرشکن شدن هزینه دستمزد ایام مخصوصی کارگران مبلغ دستمزد مربوط به آن به ترتیبی که بیان می‌شود، برآورده و برای ثبت آن از حساب‌هایی تحت عنوان «هزینه حقوق و دستمزد ایام مخصوصی» و «سایر حساب‌های پرداختنی - ذخیره دستمزد ایام مخصوصی» استفاده می‌گردد.

روش‌های ثبت دستمزد ایام مخصوصی

- ۱ روش ثبت دستمزد ایام مخصوصی پس از استفاده کارکنان از مخصوصی استحقاقی: در این روش دستمزد ایام مخصوصی کارگران در زمان استفاده آنها از مخصوصی و به صورت یکجا به حساب هزینه حقوق منظور می‌شود.
- ۲ روش ایجاد ذخیره: در این روش در ابتدای دوره مالی دستمزد ایام مخصوصی کارگران برای تمام دوره مالی برآورده و ثبت می‌گردد. (معادل دستمزد ۹ روز)

محاسبه ذخیره دستمزد ایام مخصوصی

ذخیره ماهانه دستمزد ایام مخصوصی معمولاً در ابتدای دوره مالی به ترتیب زیر محاسبه می‌شود:

$$\text{ذخیره دستمزد ایام مخصوصی ماهانه} = \frac{1}{12} \times \frac{9}{30} \times \text{حقوق پایه و مزایای مستمر ماهانه برآورده کارگران}$$

حسابداری دستمزد ایام مخصوصی

(الف) صدور سند حسابداری ذخیره دستمزد ایام مخصوصی: (در پایان هر ماه)

ردیف	کد حساب	تاریخ سند:	شماره سند:
		سند حسابداری	تعداد ضمائم:
		شرح	شمرکت ....
		هزینه حقوق و دستمزد - دستمزد ایام مخصوصی	.....
xx		سایر حساب‌های پرداختنی - ذخیره دستمزد ایام مخصوصی	.....
			جمع:
			شرح سند: ثبت ذخیره دستمزد ایام مخصوصی ماه ....
		تأیید کننده:	تنظیم کننده:
		تصویب کننده:	

نکته

ب) صدور سند تعدلیل حساب ذخیره دستمزد ایام مخصوصی: (در پایان دوره مالی) در پایان دوره مالی یکی از ۳ حالت زیر واقع می‌شود:

حالت ۱: فقط ۹ روز از مخصوصی کارگر باقیمانده باشد: در این حالت ثبتی در دفاتر انجام نمی‌گیرد.
 حالت ۲: بیش از ۹ روز از مخصوصی کارگر باقیمانده باشد: در این حالت مبلغ مربوط به مخصوصی باقیمانده مازاد بر ۹ روز، محاسبه و به کارگر پرداخت می‌گردد. و ۹ روز مخصوصی برای سال بعد ذخیره می‌شود.

در قراردادهای موقت در پایان قرارداد کل مبلغ مربوط به مخصوصی‌های باقیمانده کارگر محاسبه و به وی پرداخت می‌شود.

محاسبه مبلغ بازخرید مخصوصی:
 حقوق پایه و مزایای مستمر روزانه $\times$ مدت باقیمانده مخصوصی استحقاقی(روز) = مبلغ بازخرید مخصوصی و سند حسابداری زیر انجام می‌گیرد:

ردیف	کد حساب	تاریخ سند:	شماره سند:
		سند حسابداری	شرکت .....
		تعداد ضمائم:	شماره صفحه دفتر روزنامه:
		هزینه حقوق و دستمزد - دستمزد ایام مخصوصی	
xx		موجودی نقد - بانک	بدهکار(ریال)
xx			بسستانکار(ریال)
جمع:			
شرح سند: ثبت بابت پرداخت دستمزد ایام مخصوصی (بازخرید مخصوصی)			
تصویب کننده:		تأیید کننده:	تنظیم کننده:

حالت ۳: کمتر از ۹ روز از مرخصی کارگر باقیمانده باشد: در این حالت حساب‌های هزینه و ذخیره دستمزد ایام مرخصی تعدیل شده و ثبت زیر انجام می‌گیرد: (معادل اختلاف ریالی مرخصی باقیمانده با ۹ روز)

شماره صفحه دفتر روزنامه:	شرکت .....:	شماره سند:
تعداد ضمائم:	سند حسابداری	تاریخ سند:
ردیف	کد حساب	
(بستانکار(ریال) بدھکار(ریال))	مبلغ جزء	شرح
xx		سایر حساب‌های پرداختنی - ذخیره دستمزد ایام مرخصی
xx		هزینه حقوق و دستمزد - دستمزد ایام مرخصی
		جمع:
شرح سند: ثبت بابت تعدیل هزینه و ذخیره دستمزد ایام مرخصی		
تصویب کننده:		تنظیم کننده:

نکته

- ۱ مانده حساب ذخیره دستمزد ایام مرخصی هرساله با توجه به آخرین نرخ‌های دستمزد تعدیل می‌گردد.
- ۲ در قراردادهای موقت معمولاً در پایان هر دوره مالی مانده مرخصی کارگران صفر می‌شود (ثبت‌های مناسب انجام می‌گیرد).

مثال

در ابتدای دوره مالی، واحد حسابداری «شرکت تولیدی گیلان» حقوق پایه و مزایای مستمر ماهانه کارگران این شرکت را معادل $۴۸۰,۰۰۰,۰۰۰$ ریال برآورد نموده است. مطلوب است:

- الف) محاسبه ذخیره دستمزد ایام مرخصی ماهانه کارگران
ب) صدور سند حسابداری مربوط به ذخیره دستمزد ایام مرخصی استحقاقی در فروردین ماه

حل:

$$(۴۸۰,۰۰۰,۰۰۰ \times \frac{۹}{۳۰}) \times \frac{۱}{۱۲} = ۱۲,۰۰۰,۰۰۰$$

شماره صفحه دفتر روزنامه:	شرکت لاهیجان	شماره سند:
تعداد ضمائم:	سند حسابداری	تاریخ سند: ۱/۳۱
بستانکار(ریال)	بدهکار(ریال)	ردیف کد حساب
۱۲،۰۰۰،۰۰۰	مبلغ جزء	شرح
۱۲،۰۰۰،۰۰۰		هزینه حقوق و دستمزد - دستمزد ایام مرخصی
		سایر حساب‌های پرداختنی - ذخیره دستمزد ایام مرخصی
		جمع:
		شرح سند: ثبت بابت ذخیره دستمزد ایام مرخصی ماه فروردین
تصویب کننده:	تأیید کننده:	تنظیم کننده:

مثال

متوسط حقوق پایه کارکنان «شرکت تولیدی لاهیجان» در ابتدای سال ۱۳×۷ معادل $۱۲۰،۰۰۰،۰۰۰$ ریال برآورده است. طبق آیین نامه داخلی شرکت معادل ریالی مانده مرخصی پرسنل (مازاد بر ۹ روز مرخصی قابل ذخیره) به ایشان پرداخت خواهد شد. (نرخ پایه دستمزد و مزایای مستمر روزانه $۳۵۰،۰۰۰$ ریال) مطلوب است:

- الف) محاسبه ذخیره دستمزد ایام مرخصی ماهانه کارگران
- ب) صدور سند مربوط به ذخیره دستمزد ایام مرخصی فروردین و اردیبهشت ماه این شرکت
- ج) صدور سند بازخرید دستمزد ایام مرخصی کارگران تا پایان سال فقط از نیمی از مرخصی سالانه خود استفاده نموده اند)

$$\text{الف)} \quad \text{بازخرید} = \frac{۹}{۳۰} \times \frac{۱}{۱۲} = ۳،۰۰۰،۰۰۰$$

ب) صدور سند ذخیره دستمزد ایام مرخصی فروردین:

شماره صفحه دفتر روزنامه:	شرکت لاهیجان	شماره سند:
تعداد ضمائم:	سند حسابداری	تاریخ سند: ۱/۳۱
بستانکار(ریال)	بدهکار(ریال)	ردیف کد حساب
۳،۰۰۰،۰۰۰	مبلغ جزء	شرح
۳،۰۰۰،۰۰۰		هزینه حقوق و دستمزد - دستمزد ایام مرخصی
		سایر حساب‌های پرداختنی - ذخیره دستمزد ایام مرخصی
		جمع:
		شرح سند: ثبت بابت ذخیره دستمزد ایام مرخصی فروردین ماه
تصویب کننده:	تأیید کننده:	تنظیم کننده:

فصل چهارم؛ حسابداری حقوق و...

صدور سند ذخیره دستمزد ایام مرخصی اردیبهشت:

شماره صفحه دفتر روزنامه:	شرکت لاهیجان	شماره سند:
تعداد ضمائم:	سند حسابداری	تاریخ سند: ۲/۳۱
بستانکار(ریال)	مبلغ جزء بدھکار(ریال)	شرح
۳،۰۰۰،۰۰۰		هزینه حقوق و دستمزد - دستمزد ایام مرخصی
۳،۰۰۰،۰۰۰		سایر حساب‌های پرداختنی - ذخیره دستمزد ایام مرخصی
		جمع:
شرح سند: ثبت بابت ذخیره دستمزد ایام مرخصی اردیبهشت ماه		
تصویب کننده:	تأیید کننده:	تنظیم کننده:

ج) صدور سند بازخرید دستمزد ایام مرخصی: (در پایان سال)

$$\begin{aligned}
 & 26-13=13 \\
 & 13-9=4 \\
 & 4 \times 350,000 = 1,400,000
 \end{aligned}
 \quad \begin{aligned}
 & \text{باقیمانده مرخصی} \\
 & \text{باقیمانده مرخصی مازاد بر } 9 \text{ روز} \\
 & \text{مبلغ مرخصی قابل بازخرید}
 \end{aligned}$$

شماره صفحه دفتر روزنامه:	شرکت لاهیجان	شماره سند:
تعداد ضمائم:	سند حسابداری	تاریخ سند: ۱۲/۲۹
بستانکار(ریال)	مبلغ جزء بدھکار(ریال)	شرح
۱،۴۰۰،۰۰۰		هزینه حقوق و دستمزد - دستمزد ایام مرخصی
۱،۴۰۰،۰۰۰		موجودی نقد - بانک
		جمع:
شرح سند: ثبت بابت بازخرید دستمزد ایام مرخصی		
تصویب کننده:	تأیید کننده:	تنظیم کننده:

کار عملی ۶

متوسط حقوق پایه و مزایای مستمر کارکنان «شرکت کنگاور» در ابتدای سال ۱۳۹۶ معادل ۳۰۰،۰۰۰،۰۰۰ ریال برآورد گردیده است.
مطلوب است:

- الف) محاسبه ذخیره دستمزد ایام مرخصی ماهانه کارگران
- ب) صدور سند حسابداری ذخیره دستمزد ایام مرخصی فروردین ماه

کار عملی ۷

در پایان سال جاری معادل ۸ روز از مرخصی کارگری باقیمانده است. طبق توافق مقرر گردید این میزان مرخصی به نرخ حقوق پایه و مزایای مستمر سال جاری بازخرید شود.
مطلوب است:

- الف) محاسبه مبلغ بازخرید مرخصی
- ب) صدور سند مربوط به بازخرید دستمزد ایام مرخصی

کار عملی ۸

آقای مشهدی در «شرکت خراسان» در سال ۱۳×۷ مشغول به کار بوده است. در ابتدای دوره مالی معادل ۹ روز برای ایشان ذخیره دستمزد ایام مرخصی برآورده و طی سال ثبت شده است. با ایشان توافق گردید که در پایان سال ۹ روز از مرخصی برای سال بعد ذخیره گردد. (نرخ حقوق پایه و مزایای مستمر روزانه ۴۵۰،۰۰۰ ریال درنظر گرفته شد) مطلوبست؛ انجام محاسبات مربوط به مرخصی آقای مشهدی و صدور اسناد حسابداری مربوط به آن با هر یک از مفروضات زیر در پایان سال؛

- فرض (۱) ۹ روز مرخصی ایشان باقیمانده باشد.
- فرض (۲) ۱۶ روز از مرخصی ایشان باقیمانده باشد.
- فرض (۳) ۳ روز از مرخصی ایشان باشد.

کار عملی ۹

اطلاعات مربوط به کارگران «شرکت طبرستان» در فروردین سال جاری به شرح زیر است:

ردیف	نام و نام خانوادگی	عنوان	شغل	جنس	تاریخ آغاز به کار	تاریخ نزدیک کار	اضافه کاری (ساعت)	مزد (ساعت)	مساعدہ	ساقمه کار در شرکت	ساقمه پیمایه	نعت فرزند	نوبت کار
۱	علی علی‌سپه‌امدار(مالک)	مدیر عامل					۳۰	۱۰	۱۰،۰۰۰،۰۰۰	۲ سال	۲۰ سال	۱	-
۲	محمد محمدی	حسابدار	عادی				۳۳	۱۱:۳۰	-	۶ ماه	۳ سال	۲	-
۳	رضا رضایی	انباردار	عادی				۱۰:۳۰	۱۰	۳،۰۰۰،۰۰۰	۲ سال	۱۰ سال	۳	-
۴	محسن محسنی	نگهبان	عادی				۱/۱۶	۳	-	۶ ماه	۶ ماه	۳	صبح و شب
۵	کاظم کاظمی	فروشنده	عادی				-	۱۵	-	۱ سال	۱۰ سال	۱	صبح و عصر
۶	کریم کریمی	فروشنده	عادی				۱/۱	۱۰	-	-	-	-	صبح و عصر
	جمع							۸۳:۳۰	۵۹:۳۰	۱۳،۰۰۰،۰۰۰			

توضیحات:

- ۱ کلیه پرسنل شرکت براساس حداقل مزد، حقوق و مزايا دریافت می‌کنند به جز علی علی (مدیر عامل) که مزد مبنای روزانه معادل ۷۰۵۰۰۰ ریال در شرکت مشغول به کار است.
- ۲ کارگران کلیه مزايا قانونی را (در صورت داشتن شرایط) دریافت می‌کنند.
- ۳ مالیات حقوق کارگران طبق قانون محاسبه می‌گردد.
- ۴ ذخیره دستمزد ایام مرخصی ماهانه برآورد و ثبت می‌گردد.
- ۵ کلیه پرداخت‌های مربوط به حقوق و دستمزد در تاریخ ۲/۵ انجام گردیده است.

مطلوب است:

- الف) تکمیل لیست حقوق و دستمزد پرسنل برای فروردین سال جاری
- ب) صدور سند لیست حقوق و دستمزد و هزینه بیمه اجتماعی و بیمه بیکاری فروردین ماه
- ج) صدور سند ذخیره دستمزد ایام مرخصی فروردین ماه
- د) صدور اسناد حسابداری کلیه پرداخت‌های مربوط به حقوق و دستمزد فروردین ماه

لیست حقوق و مزایای کارگران

پنجمین

سال

مله

مشخصات فردی	اطلاعات مزدی	حقوق و مزایای کارگر	سال	مله
ردیف	نام	نام خانوادگی		
سمت				
نام				
ردیف				
یعنی	سمت	نام خانوادگی		
نام				
کارکرد (روز)	کارکرد (ساعت)	مرخصی (ساعت)		
تعداد فرزند	اضافه کار (ساعت)	مرخصی (ساعت)		
پایه سنواتی (ماهانه)	مzd مینا (ماهانه)	مzd مینا (ماهانه)		
پایه سنتی:	اضافه کار (ساعت)	اضافه کار (ساعت)		
پایه سنواتی (ماهانه)	کارکرد (روز)	کارکرد (روز)		
پایه سنتی:	تعداد فرزند	تعداد فرزند		
پایه سنتی:	نام	نام		
پایه سنتی:	ردیف	ردیف		
مشخصات فردی	اطلاعات مزدی	حقوق و مزایای کارگر	سال	مله

مشخصات فردی	اطلاعات مزدی	حقوق و مزایای کارگر	سال	مله
ردیف	نام	نام خانوادگی		
سمت				
نام				
ردیف				
یعنی	ردیف	ردیف		
نام	نام	نام خانوادگی		
ردیف	ردیف	ردیف		
مشخصات فردی	اطلاعات مزدی	حقوق و مزایای کارگر	سال	مله

مدیر عامل:

تئییه کننده:

کل حق بیمه تأمین اجتماعی ۰٪

بیمه بیکاری ۳٪

بیمه سهم کارفرمای ۲۰٪

- توجه داشته باشید که لیست های حقوق و دستمزد شکل مشخصی و یکسانی ندارند. پیشنهاد می شود برای حل این کار عملی از لیست های نمونه فصل دوم استفاده شود.

فصل چهارم: حسابداری حقوق و ...

صدور سند لیست حقوق و دستمزد:

شماره صفحه دفتر روزنامه:			شماره سند:		
تعداد ضمائم:		سند حسابداری		تاریخ سند:	
ردیف	کد حساب	شرح	بدهکار(ریال)	بسستانکار(ریال)	مبلغ جزء
جمع:					
شرح سند:					
تصویب کننده:	تأیید کننده:	تنظیم کننده:			

صدور سند هزینه بیمه اجتماعی و بیمه بیکاری سهم کارفرما:

شماره صفحه دفتر روزنامه:			شماره سند:		
تعداد ضمائم:		سند حسابداری		تاریخ سند:	
ردیف	کد حساب	شرح	بدهکار(ریال)	بسستانکار(ریال)	مبلغ جزء
جمع:					
شرح سند:					
تصویب کننده:	تأیید کننده:	تنظیم کننده:			

صدور سند ذخیره دستمزد ایام مرخصی:

شماره صفحه دفتر روزنامه:	شرکت .....:	شماره سند:
تعداد ضمائم:	سند حسابداری	تاریخ سند:
(بستانکار(ریال) بدهکار(ریال)) مبلغ جزء بدهکار(ریال)	شرح	ردیف کد حساب
تصویب کننده:	تأیید کننده:	تنظیم کننده:
جمع:		
شرح سند:		

صدور سند پرداخت حقوق کارگران:

شماره صفحه دفتر روزنامه:	شرکت .....:	شماره سند:
تعداد ضمائم:	سند حسابداری	تاریخ سند:
(بستانکار(ریال) بدهکار(ریال)) مبلغ جزء بدهکار(ریال)	شرح	ردیف کد حساب
تصویب کننده:	تأیید کننده:	تنظیم کننده:
جمع:		
شرح سند:		

صدور سند پرداخت حق بیمه به سازمان تأمین اجتماعی:

شماره صفحه دفتر روزنامه:	شرکت .....:	شماره سند:
تعداد ضمائم:	سند حسابداری	تاریخ سند:
(بستانکار(ریال) بدهکار(ریال)) مبلغ جزء بدهکار(ریال)	شرح	ردیف کد حساب
تصویب کننده:	تأیید کننده:	تنظیم کننده:
جمع:		
شرح سند:		

فصل چهارم: حسابداری حقوق و ...

صدور سند پرداخت مالیات حقوق به اداره امور مالیاتی:

شماره صفحه دفتر روزنامه:	شرکت	شماره سند:
تعداد ضمایم:	سند حسابداری	تاریخ سند:
ردیف	کد حساب	
		جمع:
		شرح سند:
تصویب کننده:	تأیید کننده:	تنظيم کننده:

پاکبان زحمت کش شهرداری، از صبح، قبل از طلوع آفتاب به کار در پارک مشغول می شود. حاصل تلاش او و همکارانش وجود فضایی تمیز و پاکیزه برای ما و خانواده هایمان است. ایشان با کار مفید و مؤثر، دستمزد دریافت می کند. برای همه ما، او و بقیه کارگران عزیز الگوی رفتاری مناسب می باشند. الگویی برای کار و تلاش برای محله، شهر و کشورمان و کسب روزی حلال.

با تقدیم احترام به تمام کارگران دلسوزی که مشغول خدمت به کشور عزیزمان هستند.

فعالیت

به نظر شما، ما چه مسئولیت هایی در برابر خدمات پاکبانان (این قشر زحمت کش جامعه) داریم؟ در مورد این موضوع با حضور هنرآموز خود گفت و گو کنید.

ارزشیابی

نظر هنرآموز		خودارزیابی هنرجو		شاخص‌های مورد ارزشیابی	ردیف:
ناموفق	موفق	ناموفق	موفق		
				حضور به موقع در کلاس درس و کارگاه آموزشی و رعایت نظم و انضباط	۱
				همراه داشتن وسایل آموزشی شخصی (کتاب، دفتر، ماشین حساب و...)	۲
				شرکت فعال در بحث‌های گروهی و مسئولیت‌پذیری و درستکاری	۳
				پاسخ صحیح به سوالات مطرح شده در کلاس و استدلال آن	۴
				ارائه نتیجه‌گیری صحیح و مستندسازی	۵
				تعریف حساب هزینه مرخصی	۶
				تعریف حساب ذخیره مرخصی	۷
				توانایی محاسبه مبلغ بازخرید مرخصی	۸
				توانایی صدور سند حسابداری ذخیره مرخصی کارکنان	۹
				توانایی صدور سند پرداخت مرخصی	۱۰

با توجه به تعالیم اخلاقی، یک کمک حسابدار تهیه استناد حسابداری حقوق و دستمزد چه مسئولیت‌هایی بر عهده دارد؟

فکر کنید

به نظر شما کمک حسابدار تهیه استناد حسابداری حقوق و دستمزد چه مسئولیت‌هایی در برابر کارگران و کارفرمایان و جامعه دارد؟

بحث کنید

ارزشیابی شایستگی صدور سند ذخیره مخصوصی کارکنان

شرح کار

- ۱ محاسبه و کنترل مانده مخصوصی بر اساس قوانین تأمین اجتماعی و امور استخدامی
- ۲ محاسبه نرخ ساعتی / روزانه مخصوصی بر اساس قوانین وزارت کار و سازمان تأمین اجتماعی
- ۳ محاسبه ذخیره مخصوصی «مانده مخصوصی در سال های قبل»
- ۴ تطبیق و تعدیل مانده مخصوصی بر اساس ذخیره مانده مخصوصی در سال های قبل و مانده در سال جاری
- ۵ صدور سند حسابداری ذخیره مخصوصی کارکنان
- ۶ محاسبه ذخیره باخرید مخصوصی کارکنان
- ۷ تهیه فرم باخرید مخصوصی کارکنان
- ۸ صدور سند حسابداری پرداخت باخرید مخصوصی کارکنان در حین خدمت

استاندارد عملکرد

صدر سند حسابداری ذخیره سازی مخصوصی بر اساس سوابق پرسنل و قوانین کار و تأمین اجتماعی

شاخص ها

- ۱ محاسبه میزان مانده مخصوصی کارکنان
- ۲ تعدیل مبلغ مانده مخصوصی کارکنان
- ۳ صدور سند ذخیره مخصوصی کارکنان
- ۴ صدور سند باخرید مخصوصی کارکنان

شرایط انجام کار و ابزار و تجهیزات

شرایط: اتاق کار - میز و صندلی - ملزمات اداری - ماشین حساب - نرم افزار - کامپیوتر - پرینتر - قوانین و مقررات وزارت کار و سازمان تأمین اجتماعی
۲ مورد صدور سند ذخیره مخصوصی کارکنان به مدت ۲۰ دقیقه
ابزار و تجهیزات: اتاق کار - میز و صندلی اداری - ملزمات اداری - ماشین حساب - کامپیوتر - پرینتر - قوانین و مقررات وزارت کار و سازمان تأمین اجتماعی - فرم باخرید مخصوصی کارکنان

معیار شایستگی

ردیف	مرحله کار	حداقل نمره قبولی از ۳	نمره هنرجو
۱	محاسبه میزان مانده مخصوصی کارکنان	۱	۱
۲	تعديل مبلغ مانده مخصوصی کارکنان	۲	۲
۳	صدر سند ذخیره مخصوصی کارکنان	۱	۱
۴	صدر سند باخرید مخصوصی کارکنان	۱	۱
	شاخصی های غیرفنی، ایمنی، بهداشت، توجهات زیست محیطی، و نگرش:	۲	
	میانگین نمرات		*

* حداقل میانگین نمرات هنرجو برای قبولی و کسب شایستگی، ۲ می باشد.